Wikipedia

Volofa lingvo

La **volofa lingvo** estas lingvo de la atlantika subgrupo de la niĝerkonga lingvaro. Ĝi estas parolata ĉefe en Senegalo, Gambio kaj Maŭritanio.

Volofa lingvo ***Wolof***	
Parolata en:	Senegalo, Gambio, Maŭritanio
Denaskaj parolantoj:	3,5 milionoj
Genetika klasifiko:	Niĝerkonga lingvaro Atlantik-konga lingvaro Atlantika lingvaro Senegambia **Volofa**
Oficiala statuso	
Oficiala lingvo de:	Senegalo (nacia lingvo)
Reguligita de:	
Lingvaj kodoj	
ISO 639-1:	wo
ISO 639-2:	wol
SIL:	WOL
Specimeno	
Artikolo 1 de la Universala Deklaracio de Homaj Rajtoj: ***Matukaay bu jëkk bi*** *Doomi aadama yépp danuy juddu, yam ci tawfeex ci sag ak sañ-sañ. Nekk na it ku xam dëgg te ànd na ak xelam, te war naa jëflante ak nawleen, te teg ko ci wàllu mbokk.*	

Enhavo

Alfabeto kaj prononco
  Konsonantaro
    Laŭ IFA
    Laŭ esperantaj prononckutimoj
  Vokalaro
    Laŭ IFA
    Laŭ esperantaj prononckutimoj
Konversacio
Nombroj
Ankaŭ vidu
  Internaj ligiloj
  Eksteraj ligiloj

Alfabeto kaj prononco

Konsonantaro

Laŭ IFA

	Bilabialo	Labial-dentalo	Labial-velaro	Alveolaro	Palatalo	Velaro	Uvularo
Plozivo	p b			t d	c j	k g	q
Nazalo	m			n	ñ	ŋ	
Antaŭnazalo	mp mb			nt nd	nc nj	nk ng	nq
Trilo				r			
Frikativo		f		s		x	
Alproksimanto			w		y		
Lateralo				l			

Laŭ la volofa ortografio, du samaj konsonantoj unu post la alia estas duopigita konsonanto. Ĉiuj plozivaj, nazaj kaj lateralaj povas esti duopigitaj. Tamen, la *q* ĉiam estas duopigita, sed ĝi ĉiam estas skribita tiel, kiel simpla konsonanto.

Laŭ esperantaj prononckutimoj

p, b, t, d, k, g, m, n, r, f, s kaj *l* estas prononcataj kiel en Esperanto.

x estas prononcata *ĥ*.

w estas prononcata *ŭ*.

y estas prononcata *j*.

c estas proksimume prononcata *ĉ*.

j estas proksimume prononcata *ĝ*.

ñ estas proksimume prononcata *nj*.

q estas *k* prononcata je la gorĝfundo. Ĝi estas la araba ق aŭ la hebrea ק.

ŋ estas *n* prononcata je la malantaŭo de la buŝo. Ĝi estas la *ng* en la angla *parking*.

La antaŭnazaloj devas esti prononcataj tiel, kiel unu nura konsonanto.

Vokalaro

Laŭ IFA

	Antaŭa	Centra	Malantaŭa
Malvasta	i		u
Mezmalvasta	é		ó
Meza		ë	
Mezvasta	e		o
Vasta		a	

Laŭ la volofa ortografio, du samaj vokaloj unu post la alia estas longa vokalo. La *à* estas *aa* (longa *a*) antaŭ antaŭnazala aŭ duopigita konsonanto. La *ë* neniam estas longa.

Laŭ esperantaj prononckutimoj

i, *u* kaj *a* estas prononcataj kiel en Esperanto.

e estas *e* prononcata per la buŝo tre malfermita. Ĝi estas la franca *è*.

é estas *e* prononcata per la buŝo pli fermita ol la antaŭa. Ĝi estas la franca *é*.

o estas *o* prononcata per la buŝo tre malfermita.

ó estas *o* prononcata per la buŝo pli fermita ol la antaŭa.

ë estas centra vokalo, ne ekzistas en Esperanto.

Konversacio

Eŭropaj landoj en volofa

Volofa	Esperanto	Laŭvorta traduko	Prononco (laŭ IFA)	Prononco (laŭ esperantaj prononckutimoj)
Salaamaalekum!	Bonan tagon!	-	sala:ma:lɛkum	salaamaalekum
Maalekum salaam!	Bonan tagon! (responde)	-	ma:lɛkumsala:m	maalekum salaam
Na nga/ngeen def?	Kiel ci/vi fartas?	Kiel ci/vi faras?	nan͜gadɛf nan͜gɛ:ndɛf	na nga def na ngeen def
Maa ngi fi (rekk).	Mi fartas bone.	Mi jen estas ĉi tie (nur)	ma:n͜gifirɛkk	maa ngi fi rekk
Jàmm rekk.	Mi fartas bone.	Paco nur	ɟa:mmrɛkk	ĝaamm rekk
Naka/Ana waa kër gi?	Kiel via familio fartas?	Kiel/Kie estas uloj domo la	nakawa:kərgi anawa:kərgi	naka ŭaa ker gi ana ŭaa ker gi
Ñu ngi fi.	Ili fartas bone.	Ili jen estas ĉi tie	ɲun͜gifi	nju ngi fi
Waaw	Jes	-	wa:w	ŭaaŭ
Déedéet	Ne	-	de:de:t	deedeet
Jërëjëf	Dankon	-	ɟərəɟəf	ĝereĝef

Nombroj

Volofa	Esperanto	Laŭvorta traduko	Prononco (laŭ IFA)	Prononco (laŭ esperantaj prononckutimoj)
tus	nul	-	tus	tus
benn	unu	-	bɛnn	benn
ñaar	du	-	ɲa:r	njaar
ñett	tri	-	ɲɛtt	njett
ñent	kvar	-	ɲɛn͜t	njent
juróom	kvin	-	ɟuro:m	ĝuroom
juróom benn	ses	kvin unu	ɟuro:mbɛnn	ĝuroom benn
juróom ñaar	sep	kvin du	ɟuro:mɲa:r	ĝuroom njaar
juróom ñett	ok	kvin tri	ɟuro:mɲɛtt	ĝuroom njett
juróom ñent	naŭ	kvin kvar	ɟuro:mɲɛn͜t	ĝuroom njent
fukk	dek	-	fukk	fukk
fukk ag benn	dek unu	dek kaj unu	fukkakbɛnn	fukk ak benn
fukk ag ñaar	dek du	dek kaj du	fukkakɲa:r	fukk ak njaar
ñaar fukk	dudek	-	ɲa:rfukk	njaar fukk
ñaar fukk ag benn	dudek unu	du dek kaj unu	ɲa:rfukkakbɛnn	njaar fukk ak benn
fanweer	tridek	tago luno	fanwɛ:r	fanŭeer
ñent fukk	kvardek	-	ɲɛn͜tfukk	njent fukk
juróom fukk	kvindek	-	ɟuro:mfukk	ĝuroom fukk
juróom benn fukk	sesdek	-	ɟuro:mbɛnnfukk	ĝuroom benn fukk
téeméer	cent	-	te:me:r	teemeer
junni	mil	-	ɟunni	ĝunni
junni ag ñett téeméer ag juróom ñent fukk ag juróom benn	mil tricent naŭdek ses (1396)	mil kaj tri cent kaj kvin kvar dek kaj kvin unu	ɟunniakɲɛttte:me:rakɟuro:mɲɛn͜tfukkakɟuro:mbɛnn	ĝunni ak njett teemeer ak ĝuroom njent fukk ak ĝuroom benn

Ankaŭ vidu

Internaj ligiloj

- Lingva familio
- Lingvoj de Senegalo
- Niĝerkonga lingvaro
- Senegalo

Eksteraj ligiloj

- esperante Informoj pri la Volofa lingvo (https://uea.org/vikio/kategorio:Volofa_lingvo) en la vikio de UEA (https://uea.org/vikio/Ĉefpaĝo)
- Slipo pri en Ethnologue (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=wol) (angle)
- Wolof ci web bi... le wolof sur le web (http://www.linguistique-wolof.com/) (france)

Elŝutita el "https://eo.wikipedia.org/w/index.php?title=Volofa_lingvo&oldid=6094898"

Ĉi tiu paĝo estis lastafoje redaktita je 15:12, 23 jan. 2017.

La teksto disponeblas laŭ la permesilo Krea Komunaĵo Atribuite-Samkondiĉe 3.0 Neadaptita; eble aldonaj kondiĉoj aplikeblas. Vidu la uzkondiĉojn por detaloj.